Η Υπηρεσία της Μετάφρασης με επίκεντρο τον πολίτη

Μαρία Βράνα
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Υπουργείο Εξωτερικών

Abstract
The Translations Service, Ministry of Foreign Affairs is the official state agency which is competent to provide official translation services in Greece. It consists of a combination of Civil Servants, who do the administrative work and authorized free-lance translators who translate the documents. The Translations Service is competent to translate both private and public documents submitted either by individuals/legal entities or other state agencies, organizations, ministries e.tc. The Translations Service covers a wide and diverse range of documents such as certificates, academic records, legal, technical, medical documents, e.tc. that require specialized knowledge and terminology. It is therefore absolutely necessary and imperative that the translation services be rendered in a reliable, trustworthy and timely manner always focusing on the citizens' best service. Translators need to be absolutely competent, both in terms of language and translation skills, as well as constantly up-dated as scientific fields develop rapidly. Among many of the advantages of this system are the quality of the translations, affordable pre-determined prices and state control for any likely counterfeit documents. What makes a good translator is a combination of language skills, experience, talent, will for learning and hard work.

Λέξεις Κλειδιά: Μεταφραστική Υπηρεσία, Υπηρεσίες Μετάφρασης, Άξονες Ευθύνης, Πολίτης-Πελάτης, Αξιοπιστία-Ποιότητα Μετάφρασης, Πηγές

1. Η Λειτουργία της Μεταφραστικής Υπηρεσίας

Σκοπός της εισήγησης είναι η επεξήγηση της λειτουργίας της Μεταφραστικής Υπηρεσίας (Μ.Υ.) καθώς και η παρουσίαση και κατανόηση του εργασιακού πλαισίου του Μεταφραστή.

Στη Μεταφραστική Υπηρεσία υπηρετούν διοικητικοί υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών (Υπ. Εξ.). Οι μεταφραστές του Υπ.Εξ. δεν είναι υπάλληλοι του Υπουργείου αλλά εξωτερικοί συνεργάτες, οι οποίοι έχουν οριστεί ως Μεταφραστές του Υπ.Εξ. βάσει Υπουργικής Απόφασης και οι οποίοι έχουν βεβαίως υποβληθεί στη σχετική εξέταση γλωσσομάθειας για

τη γλώσσα ή τις γλώσσες εργασίας τους. Το Υπουργείο Εξωτερικών επομένως είναι ο Εργοδότης του Μεταφραστή αλλά όχι σε αποκλειστική βάση, καθώς σαφώς ο μεταφραστής μπορεί να παρέχει τις υπηρεσίες του 'σε freelance βάση', προς οποιονδήποτε το επιθυμεί, είναι δηλαδή ελεύθερος επαγγελματίας, (και ως εκ τούτου καλύπτει ο ίδιος την ασφάλισή του ΟΑΕΕ – ΙΚΑ).

2. Αρμοδιότητες της Μεταφραστικής Υπηρεσίας

Η Μεταφραστική Υπηρεσία είναι ο επίσημος φορέας στην Ελλάδα για τη μετάφραση τόσο δημοσίων όσο και ιδιωτικών εγγράφων των πολιτών αλλά και άλλων φορέων του Δημοσίου, Υπουργείων, Οργανισμών κ.λπ. (τα υπηρεσιακά δηλαδή έγγραφα) καθώς επίσης και ξενόγλωσσων εγγράφων που εκδίδονται από αρχές του εξωτερικού προς χρήση ενώπιον των ελληνικών αρχών.

Οι γλώσσες στις οποίες προσφέρονται οι υπηρεσίες μετάφρασης παρατίθενται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1: Γλώσσες στις οποίες προσφέρονται υπηρεσίες μετάφρασης

Αγγλική	Γερμανική	Κινεζική	Ουκρανική	Σουηδική
Αλβανική	Γεωργιανή	Κροατική	Πολωνική	Τουρκική
Αραβική	Εβραϊκή	Μολδαβική	Πορτογαλική	Τσεχική
Βουλγαρική	Ισπανική	Ολλανδική	Ρουμανική	Φινλανδική
Γαλλική	Ιταλική	Ουγγρική	Ρωσική	Φλαμανδική
			Σερβική	

Ο Πολίτης απευθύνεται στη Μεταφραστική Υπηρεσία προσκομίζοντας το προς μετάφραση πρωτότυπο ή επικυρωμένο αντίγραφο αυτού το οποίο υποβάλλει στην υπηρεσία συμπληρώνοντας τη σχετική αίτηση και το παραλαμβάνει και πάλι συνοδευόμενο από τη μετάφρασή του σε συγκεκριμένη ημερομηνία καταβάλλοντας τα αντίστοιχα μεταφραστικά τέλη ανάλογα με την κατηγορία του εγγράφου. Τα μεταφραστικά τέλη καταβάλλονται στην υπηρεσία η οποία αφού προβεί στις σχετικές κρατήσεις, αποδίδει μέρος αυτών στους μεταφραστές της.

Στη συνέχεια η Μ.Υ. τα προωθεί στους μεταφραστές της και εκεί αρχίζει το δικό τους έργο. Καθώς λοιπόν η Μ.Υ. είναι μια υπηρεσία που έχει συναλλαγή με το κοινό, προέχει πρωτίστως η σωστή και έγκαιρη εξυπηρέτηση του πολίτη.

Το είδος των εγγράφων που μεταφράζονται στην υπηρεσία παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία, από απλά πιστοποιητικά και βεβαιώσεις, ως και έγγραφα τεχνικού /νομικού /ιατρικού κ.λπ. περιεχόμενου με απολύτως εξειδικευμένη ορολογία, εξυπηρετώντας με τον τρόπο αυτό σχεδόν το σύνολο των αναγκών του πολίτη. Εξυπηρετούνται άνθρωποι όπως Έλληνες που είναι κάτοικοι εξωτερικού ή επιθυμούν να ταξιδέψουν ή μετοικήσουν στο εξωτερικό, φοιτητές που επιθυμούν να μεταβούν στο εξωτερικό για προπτυχιακές ή μεταπτυχιακές σπουδές ή φοιτητές που επιστρέφουν από το εξωτερικό και πρέπει να μεταφράσουν τους τίτλους σπουδών τους (πτυχία, αναλυτικές βαθμολογίες κ.λπ.), με σκοπό την αναγνώριση, επαγγελματική κατοχύρωση, εγγραφή σε επαγγελματικά σωματεία κ.λπ.

Μια άλλη σημαντική για τον πολίτη κατηγορία εγγράφων είναι τα ιατρικά που μεταφράζονται είτε για ενημερωτικούς λόγους των θεραπόντων ιατρών, είτε για να μπορέσει ο πολίτης να αποζημιωθεί για τις ιατρικές του δαπάνες, εφόσον έχουν γίνει στο εξωτερικό, από τον ασφαλιστικό του φορέα.

Στο σημείο αυτό γίνεται λοιπόν αντιληπτός ο κοινωνικός χαρακτήρας που έχει το έργο του μεταφραστή.

Μια άλλη μεγάλη κατηγορία εγγράφων είναι εκείνα με νομικό αλλά και με τεχνικό περιεχόμενο, η μετάφραση των οποίων ζητείται τόσο από φυσικά όσο και νομικά πρόσωπα για τις αντίστοιχες χρήσεις. Η κατηγοριοποίηση είναι μακροσκελής γι'αυτό και αναφέρθηκαν ενδεικτικά τα παραπάνω.

3. **Βασικοί άξονες ευθύνης του Μεταφραστή**

Είναι φανερό λοιπόν ποσό απαραίτητη είναι η παροχή της υπηρεσίας της αξιόπιστης και έγκυρης μετάφρασης προς τον πολίτη, ο οποίος είναι ο αποδέκτης.

Αυτό που είναι σημαντικό στη δουλειά του Μεταφραστή, όπως γνωρίζουν όλοι οι μεταφραστές ανεξαρτήτως εργασιακού καθεστώτος, είναι η ακρίβεια και εγκυρότητα της μετάφρασης καθώς και η έγκαιρη παράδοσή της ούτως ώστε να μπορεί ο παραλήπτης/πολίτης να υποβάλλει τα έγγραφά του σε άλλους οργανισμούς εντός των απαιτούμενων προθεσμιών.

Δεν χρειάζεται βεβαίως να αναφερθεί πόσο σημαντική είναι τόσο η γλωσσική και μεταφραστική κατάρτιση όσο και η διαρκής και

συνεχιζόμενη ενημέρωση του μεταφραστή, καθώς τα δεδομένα και τα γνωστικά αντικείμενα αλλάζουν και εξελίσσονται διαρκώς .

Η ευθύνη λοιπόν του μεταφραστή είναι μεγάλη ως προς τη μετάφραση και απόδοση του περιεχομένου αυτών των εγγράφων. Η ευθύνη, η οποία είναι ποινική, βαρύνει εξ' ολοκλήρου τον μεταφραστή και όχι το Υπουργείο το οποίο δεν επικυρώνει την ακρίβεια ή εγκυρότητα της μετάφρασης, αλλά το γνήσιο της υπογραφής του μεταφραστή του.

Μία επίσης σημαντική υπηρεσία που παρέχεται στους πολίτες είναι αυτή του τμήματος ταχυδρομείου που λειτουργεί μέσα στην υπηρεσία και το οποίο εξυπηρετεί τους πολίτες της περιφέρειας. Η υπηρεσία αυτή θα μπορούσε να αναβαθμιστεί ακόμη περισσότερο με τη συνεργασία του τμήματος ταχυδρομείου με τα ΚΕΠ όλης της χώρας ώστε να είναι δυνατή η εξυπηρέτηση του πολίτη και στην πιο απομακρυσμένη περιοχή της Ελλάδας, πράγμα απολύτως εφικτό με την πρόοδο στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

4. Πλεονεκτήματα του υφιστάμενου καθεστώτος

Οι υπηρεσίες μετάφρασης παρέχονται υπό την «ομπρέλα» του Υπουργείου Εξωτερικών. Αυτό σημαίνει ότι τα έγγραφα ελέγχονται κατά την παραλαβή τους ως προς τη γνησιότητα και την καταλληλότητά τους από τους υπαλλήλους/προϊσταμένους του Υπουργείου. Επίσης, το τμήμα επικυρώσεων ελέγχει εάν φέρουν τις απαιτούμενες επικυρώσεις βάσει των διμερών και διεθνών συμβάσεων. Ο έλεγχος αυτός σημαίνει ότι ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος υποβολής πλαστών εγγράφων. Επιπλέον δεν υπάρχει απ' ευθείας επαφή αιτούντος και μεταφραστή, γεγονός το οποίο

συμβάλλει στην ‘ακεραιότητα’ της μετάφρασης και όχι στη μετάφραση «κατά παραγγελία» που θα μπορούσε ενδεχομένως να προκύψει από απ’ ευθείας ανάθεση (έλλειψη γνώσεων από πλευράς του μεταφραστή ως προς τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί το προς μετάφραση έγγραφο, φορτική συμπεριφορά εκ μέρους του αιτούντος για απόδοση όρων προς διευκόλυνσή του κ.λπ.)

Διατήρηση των μεταφραστικών τελών σε επίπεδο ικανοποιητικό και για τις δύο πλευρές, διότι εάν δεν υπάρχει ένα πλαίσιο αμοιβών, οι τιμές είτε μπορεί να είναι πολύ υψηλές κάτι που είναι σαφώς εις βάρος του πολίτη, είτε να είναι πολύ χαμηλές, λόγω ανταγωνισμού, κάτι που έχει σαφώς επιπτώσεις στην ποιότητα της μετάφρασης.

Διατήρηση του απορρήτου των υπηρεσιακών εγγράφων και η μεταχείριση τους με την απαιτούμενη προσοχή.

5. **Συμπεράσματα**

Οποιαδήποτε παροχή υπηρεσίας, και βεβαίως της υπηρεσίας της μετάφρασης, προς τον πολίτη, θα πρέπει να γίνεται πάντοτε με ιδιαίτερο σεβασμό, γνώση και ευαισθησία, γεγονός που καθιστά το έργο του μεταφραστή ακόμη πιο υπεύθυνο και υποχρεώνει τους μεταφραστές να παραμένουν διαρκώς ενημερωμένοι και να εξελίσσουν τις τεχνικές και τις γνώσεις τους στο σύγχρονο απαιτητικό περιβάλλον του τομέα της μετάφρασης. Οι μεταφραστές έχουν την τύχη αλλά και την ευθύνη της ευκολίας πρόσβασης στη γνώση, όλα είναι πλέον διαθέσιμα μ’ ένα απλό ‘κλικ’. Πηγές και τα βοηθήματα υπάρχουν πλέον διαθέσιμα και τα οποία οφείλουν οι μεταφραστές να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν. Όμως

ανεξάρτητα από τον συγκεκριμένο τομέα/πεδίο/επιστήμη στην οποία εξειδικεύονται οι μεταφραστές, τίποτε δεν αντικαθιστά τον ανθρώπινο παράγοντα και οι καλοί μεταφραστές γίνονται με πολλή δουλειά και διαρκή τριβή, έναν συνδυασμό ταλέντου, φιλομάθειας και σκληρής δουλειάς.